

PELLO ZUBIRIA

Txernobyl+25: belaunaldi berriak eztabaida gaztetzen

Euskal Herriko belaunaldi oso bat Lemoizko zentralaren gatazkak markatu zuen duela 30 urte. Bost urte beranduago Txernobylgo hondamendiak oihartzun gutxiago izan zuen: erradioaktibitatea bezala eztabaida ere itotzeko balio dukete

Bidasoak eta Pirinioek. Berriz abiatzen da debatea
Fukushimako zentralarekin... Hegoaldean minus 25etik.

NUKLEARREN ALDEKO ARGUDIOAK behar badituzu, ez galdu denborarik hemengo fisikako katedradun aspergarriekin edo Repsol (Petronor...) bezalako konpainien soldatapeko komunikatzaileekin: letu *The Guardian* egunkariko George Monbiotek azkena –ingelesezko originala frantsesez ere eskuragai dago, baliteke lerrook inprimategitik ateratzerako gaztelaniazkoa pronto egotea– eta horrekin kargatuta dauzkazu bateriak puska baterako. Urruti helduko diren argudioz.

Labur dezagun euskaraz “Fukushimak eraman nau kezka ahaztu eta energia nuklearra maitatzera” lerroburu daraman pieza, *Guardianen* webgunean azaldu eta egun bitan 1.500 erantzunez goiti bilduak zituen. Monbiot ingurumen gaietako erredaktoreburua da, espezialista ezaguna, NET HURBIL honetan behin baino gehiagotan aipatua. Beti izanik eztabaiden zale, oraingoan zinez lortu du zalaparta galanta.

Artikuluaren hasieratik aitortu du Monbiotek hemendik aurrera ez dela gehiago neutrala izango nuklearraren gaian. Ez da nuklearraren alde mintzatu den lehenbiziko ekologista, urrutitik ere ezin konparatu Gaia hipotesia sortu zuen James Lovelockek maila teorikoan, baina *The Guardian*etik daukan oihartzunagatik erreferentziatzen hartua izango da

gaurgero. Ondorengoak bere ideiak dira, “omen” gehienak kenduta.

Fukushimako istripu larria izan da, japoniarrek segurtasun sistemak oker usatzeagatik gertatua. Baina ez du orain artean pertsona bakar bat ere hil. Berde jendeak esajeratu egin du hango erradiazioen kaltea, lehen Harrisbourgeko Three Mile Islandekoarekin egin zuen moduan.

Nuklearra ikatza baino garbiagoa dela esanik, Monbiotek ere nahiko luke energia berriztagarriak askoz gehiago zabaltzea. Baina erne berriztagarriekin ere: eragin kaltegarriak dituzte paisaian eta jendearen bizimoduan, asko dira kexu energia urrundik ekartzeko azpiegiturez, mendietan edo itsasoan haize errotek egiten duten inpaktuaz...

Energia lekuan bertan modu deszentralizatuan sortzea aipatzen dute azpiegitura erraldoien soluziotzat, baina hori ere ezin izan liteke, dio Monbiotek. Behintzat Britainia Handia bezalako lekuetan herriak eta etxeak nola antolatuta dauden ikusita, eoliko eta fotovoltaiako txikiak ez lukete aski errendimendu emango. Fabrikak, trenak eta abar elikatzeke maila handiagoko energi iturriak behar dira.

Ez hori bakarrik, gaizki erabiliz gero berriztagarri horiek ere oso kaltegarriak gerta litezke. Britainia Handian antzina bi hondamendi latz era-

Matome izeneko blog batetik aterata dago irudietan handiena, haurren artean energia atomikoaren propaganda zabaltzeko banatzen diren orrialde politetako bat. Marrazki txikia Rue89 gunetik hartu dugu, bera baita Mathieu Gaulèneren artikulua osatzen duten irudietako bat, elektrizitate enpresek nuklearrak sustatzeko daukaten JAERO erakundeak zabaldua. Bertan ikusten da mutikoa zoriotsu lotan, zentral nuklear txiki xarriant batek elikatzen dizkiolako argia eta tresna elektrikoak. *Lobby* nuklearrak telebistaz haurrei beren asmoak saltzeko darabilzkieen propagandako bideo bi Net Hurbil honen Interneteko bertsioetik ikus daitezke. Irudimena eta dirua latz astindu dituzte nuklearzaleek japoniarren artean Hiroshima eta Nagasakin gertatuen oroitzapenak lausotzeko, geroago Txernobylekoa estaltzeko. Argudio berri bat ere bazuten: CO2 isuriak gutxitzen nuklearrak txapeldun direla.

gin (omen, ez ahaztu) zituzten. Bate-tik, erreken indarra errota eta burdinoletarako erabiltzeko eraikitako presek betirako desagertu omen zituzten ur haietan ordura arte hain ugariak ziren arrain asko: anproiak, kolakak, gaizkatak, itsas amuarrainak, izokinak eta beste.

XVII. mendean garraiotarako idiak mantentzeak eragiten zuen gaur bioerregaiak egiten duten kalte bera, gizakientzako jakia falta. Ondo apuntatu hau: “Edonon erabiliz gero, energia berdea –deszentralizatu, lurraren ekoizpenetan oinarritua– askoz kaltegarriagoa zaio giza-diari fusio nuklearra baino”.

CO2aren kontrako botika onena?

George Monbiotek honela bukatu du lezioa: “Bai, nik ere gorroto ditu industria nuklearraren gezurrak. Bai, gustura ikusiko nuke sektore osoa itzaltzen, baldin eta alternatiba arrisku gabetik balego. Baina soluzio idealik ez da. Teknologia orok dute kostea; energi teknologiarik ezak ere bai. Energia atomikoak jasan du egin dakioken testik gogorrenetakoa, eta eragin txikia eduki du planetan bezala gizakietan. Fukushimak bihurtu nau indar nuklearraren aldeko”.

Monbiotek arrazoi baldin badu, arrazoi osoa dute Japoniako herritarrek Fukushimako krisia txintik atera gabe jasateagatik. Asko aipatu da

zein eraman handikoak diren japoniarrak, xintoismoaren eraginagatik omen. Badira, aldiz, uste dutenak herritarren konformidade horrek halako *zen* espiritu orokortu batekin baino gehiago daukala zerikusia energiaren *lobby*ek ezarritako desinformazioarekin.

Frantzian *Rue89* hedabide digitalean Mathieu Gaulène kazetariak “Marrakzi bizidunak, museoak... *Lobby* nuklearrak manipulatu dituzte japoniarrak” artikuluan deskribatu du zein zorrotz kontrolatzen duten nuklearrei buruzko informazioa hango korporazioekin.

Japoniako argindarraren jabe diren enpresek propagandarako gerra-makina daukate antolaturik, hiru *lobby*tan mamituta. Bata, Japo-

niako Industria Atomikoaren Foroa (Jaif, ingelesezko siglengatik): honek kudeatzen du Fukushima istripuari buruzko informazioa, Japoniako Segurtasun Nuklearraren Agentziaren (Nisa) eta zentralaren jabe den Tepcoren bidez.

Bia, Japoniako Energia Atomikoaren Harremanetarako Erakundea (Jaero) okupatzen da nuklearraren aldeko promozio kanpainez, batik bat haur, gazte eta emakumei begira antolatzen dituztenez. Kultura nuklearra hedatzeaz, alegia. Eta hirugarren *lobby*ya, Argindar Konpainien Federazioa (FEPC), beste jarduera askoren artean egunkarietan, telebistan eta gainerako hedabideetan publizitatea kontratatzen duena.

Mathieu Gaulène artikuluari itsatsirik eskaintzen ditu atomikoaren patronalak zabaldutako bi publizitate *spot*, marrakzi bizidunekoak biak. Lehenengo bideoan, familia lasai dabil ur ertzean igande pasan, aintziratik munstroa azaldu zaienean; baina hasieran munstro bel-durgarria zirudienak esango die oso maitekiro: “Ez naiz gaiztoa, ez dut CO2rik isurtzen”, agur esan eta berriro uretara joan aurretik.

Beste bideoan, pinguino nagarrez mintzo zaio mutiko protagonista: “Izotzak urtzen ari dira klimaren aldaketagatik”. Baina mutikoak lasaituko du: “Laster ez dira gehiago urtuko nuklearrei esker, ez dute eta CO2ik isurtzen”.

Gainerakoan, industria atomiko japoniarrak usatzen dituzte munduan erabilitako propaganda tresna antzekoak: atomo zibilaren museo bat dauka Rokkasho-mura herrian ikusgai, zentraletara bisita gidatuak antolatzen ditu, eta abar.

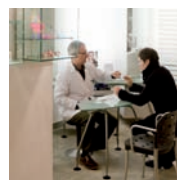
Gaulène aipamen berezia egiten dio hizkuntzari, *lobby* nuklearrek zinez lantzen duten gaia delako. Egia esan, Euskal Herriatik atera beharrik ez dago kazetarien artean arrakasta lortu (erosi?) dutela ohartzeko. Isuri erradiaktiboak “ke” edo “lurrin” bihurtu dira, kasik ez da entzuten kutsadura hitzik...

Justu honetan, atomikoen patronalaren manipulazioan, egiten du tupust kronika honen hasieran aipatu Monbiotek tesiak. Hain ona baldin bada, zertarako herritarrak manipulatu? Ala jendea zozoa denez teknokrazia agintzea erabaki da? Korporazioen diktaduratik uste baino hurbilago gaudeke. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

Zerbitzua
Kalitatea
Garantia

